

QORTI TA' L-APPELL

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
SILVIO CAMILLERI**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tat-3 ta' Frar, 2012

Appell Civili Numru. 1/2008/4

**Sonia Vella
versus
Victor Vella**

1. Dan huwa appell tal-konvenut minn sentenza mogħtija fil-11 ta' Frar 2011 mill-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex), Superjuri, Sezzjoni Familja, li iddisponiet dwar il-firda personali bejn il-partijiet u dwar il-likwidazzjoni u l-qsim tal-komunjoni tal-akkwisti li kien hemm bejniethom.

2. Is-sentenza li minnha sar dan l-appell tgħid hekk:
«Permezz ta' din il-kawża l-attriċi qeghda titlob il-firda personali minn ma' żewġha minhabba swat, vjolenza, inġurji gravi, sevizzi, moħqrija u ġlied min-naħa tal-

konvenut. Qiegħda titlob ukoll dikjarazzjoni li żewġha ddekada mid-drittijiet kif kontemplat fl-artikoli 48-51 tal-Kodiċi Ċivili, xoljiment u likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti u li taqşam il-ġid skond il-liġi. Inltre talbet li tingħata aċċess għal uliedha Johann u Warren aħwa Vella, u biex il-qorti tawtorizzaha tkompli tgħix fil-fond matrimonjali (appartament numru 8, Blokk EB, taċ-Ċawla, Victoria, Għawdex) bl-esklużjoni ta' żewġha.

«Fil-11 ta' Frar 2008 il-konvenut ippreżenta risposta ġuramentata; hu wieġeb li:-

«1. Il-paragrafi fir-rikors ġuramentat m'humieq numerati skond il-liġi.

«2. Jaqbel li tingħata dikjarazzjoni ta' separazzjoni, b'dan li ż-żwieġ tkisser minhabba inġurji, sevizzi, moħqrija u adulterju ta' martu.

«3. Hi martu li għandha tiddekadi mid-drittijiet kif kontemplat fl-artikoli 48-51 tal-Kodiċi Ċivili.

«4. Joġġezzjona li martu tingħata t-tgawdija tal-fond matrimonjali li hu dritt parafernali tiegħu.

«5. M'għandux jithallas manteniment lill-attriċi għaliex hi kienet responsabbli għat-tifrik taż-żwieġ u qiegħda tgħix ma' raġel ieħor li qiegħed imantniha. Inltre t-fal dejjem għexu mal-missier u l-attriċi qatt ma kkontribwiet għat-trobbija tagħhom.

«6. Dwar l-aċċess għas-subien, illum għandhom ċerta età u għalhekk għandhom jinstemgħu qabel ma tingħata deċiżjoni dwar l-aċċess.

«Konsiderazzjonijiet:-

«1. **Responsabbiltà għall-firda.**

«Il-kontendenti żżewwġu fit-8 ta' Marzu 1988

«Fil-fehma tal-qorti ż-żwieġ tkisser irrimedjabilment, u fl-istess ħin kull parti għandha responsabbiltà għat-tifrik ta' dan iż-żwieġ.

... .. *omissis*

«3. **Komunjoni tal-akkwisti.**

«Il-komunjoni tal-akkwisti tinkludi:-

«a. Kirja tad-dar matrimonjali li hu l-appartament numru tmienja (8), Blokk EB, taċ-Ċawla, Rabat, Għawdex. Il-kirja ngħatat fis-26 ta' Novembru 1993 għal kera ta' Lm200 kull sena. Il-perit tekniku għamel stima tal-kirja fis-somma ta' €45,000 (*fol.* 320-321). Fis-seduta tas-26 ta' Marzu 2010 il-perit tekniku spjega li l-kalkoli li għamel huma fuq Lm60

kull xahar, il-kera li fil-fehma tiegħu trid tithallas fis-suq għal appartament bhal dak in kwistjoni. Kompla jgħid:

«“Nikkonferma li l-kalkoli tiegħi huma fis-sens illi jiena kkalkulajt xi gwadan ser tagħmel il-parti li ser izzomm il-proprjetà *vis-à-vis* il-konjugi l-iehor kieku kellu jikri fis-suq.” Il-perit tekniku wasal għaċ-ċifra ta' €45,000 wara li kkalkola d-differenza bejn iz-zewg valuri ta' kera għal 37 sena, li jirrifletti kalkolu tas-snin li hu mistenni li l-attriċi tkompli tgawdi l-fond u bazat fuq l-età tagħha. M'hemmx dubju li l-kirja hi wahda favorevoli ferm meta tqis li l-kera hi biss ta' €465.87 fis-sena u l-inkwilin għandu wkoll dritt għas-sussidju skond id-dhul gross li għandu kull sena. Sahansitra minn zmien għal zmien il-Gvern johrog ukoll skemi biex l-inkwilin jixtri l-fond. George Zammit, uffiċjal tad-Dipartiment tad-Djar, xehed li: “Kien hemm skema li l-fond seta' jinxtara bi prezz issussidjat però din l-iskema hija magħluqa. Ngħid li għalqet fl-2009”. Il-qorti ma taqbilx mal-mod kif il-perit tekniku kkalkola l-valur tal-kirja, għalkemm hi interessanti, meta tqis:-

«i. Il-kirja ngħatat mill-Gvern. Il-paragun li għamel il-perit tekniku hi ma' appartament li jinkera fuq is-suq fejn ma jezistux restrizzjonijiet dwar kemm jithallas kera.

«ii. Fir-realtà l-konvenut m'huwiex jikri dar sabiex igħix fiha. Jirrizulta li l-konvenut bena dar fuq art komuni fix-Xagħra u mar igħix fiha.

«iii. Ma tarax li kirja tista tigi valutata permezz ta' kalkolu tal-qligħ li qiegħda tagħmel il-persuna li ser tibqa' tgawdi l-kirja meta paragnat mal-kirja li trid thallas il-parti l-ohra kieku kellha tikri fond simili.

«Wara li l-qorti qieset li l-attriċi għandha 42 sena, il-kera li thallas kull sena, il-kundizzjonijiet tal-kirja, u li fil-futur għad jista' jkollha l-opportunità li tixtri l-fond, qiegħda *arbitrio boni viri* tistabilixxi valur ta' hamsa u għoxrin elf euro (€25,000). Il-kirja ser tigi assenjata lill-attriċi.

«b. Porzjon art b'kejl ta' 394.24 metri kwadri magħrufa *tal-Pergla sive tan-Nemus* limiti tax-Xagħra, Għawdex u li fuqha l-konvenut bena zewg garaxxijiet mingħajr permess u minn fejn jopera n-negozju bl-isem *Small Boy Garage*. Jirrizulta li l-art tinsab barra zona ta' zvilupp. L-art inxtrat b'kuntratt tal-5 ta' Dicembru 1996 publikat min-nutar Dr Paul George Pisani. Jidher li originarjament kienet saret applikazzjoni mal-PAPB għall-hrug ta' permess ta' zvilupp

(2562/86) li giet rifjutata. Permezz ta' sentenza li ngħatat fid-19 ta' Gunju 1991, il-Qorti tal-Magistrati (Għawdex) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali kkundannat lil Victor Vella biex inehhi l-izvilupp u fin-nuqqas ikkundannatu jhallas penali ta' Lm25 għal kull gurnata. Sussegwentement b'sentenza li ngħatat fil-11 ta' Lulju 2001 il-qorti kkundannat lill-konvenut ihallas is-somma ta' Lm10,300 rapprezentanti penali għal 412 jum bir-rata ta' Lm25 għal kull gurnata. Għalkemm saret petizzjoni lill-President ta' Malta sabiex il-multa tinhafer, permezz ta' ittra mibgħuta mill-Avukat Generali u datata 2 ta' Frar 2009 il-konvenut gie nformat li t-talba tiegħu giet miċhuda (*fol.* 349). Bhalissa hemm appell (numru 218/2001) pendent b'riferenza għall-applikazzjoni numru 4501/01 li hi "*to sanction existing garage*". Il-perit tekniku għamel stima ta' €90,000, u kkonferma li l-art qiegħda barra z-zona ta' zvilupp. Fis-seduta tad-29 ta' Jannar 2010 il-perit tekniku spjega li l-istima tal-garaxxijiet kienet tirrifletti dak li sab fil-post. Għalkemm il-konvenut jilmenta dwar l-istima li għamel il-perit tekniku, il-qorti ma tistax tinsa li matul dawn is-snin kollha l-konvenut zamm il-qligħ kollu, hlief għall-manteniment li kien qiegħed ihallas *pendente lite* lil martu. Mill-provi li tressqu l-qorti hi moralment konvinta li l-qligħ minn dan in-negozju kien sostanzjali għalkemm il-konvenut kien qiegħed jipprova jpingi xenarju li "... l-introtju fis-sena ta' Victor Vella huwa madwar erbat elef u seba' mitt liri Maltin (Lm4,700) kif jikkonfermaw il-karti tat-taxxa, li jhallilu profitt nett f'butu ta' madar erbat mitt lira (Lm400) fix-xahar". Irrispettivament ta' x'gie dikjarat fil-formoli tat-taxxa, il-qorti ma temminx li l-attività kummerċjali li ilu jmexxi l-konvenut għal iktar minn għoxrin (20) sena thalli qligħ mizeru ta' €931. Dan meta per eżempju l-istess konvenut spjega li jhaddem persuna *full-time* u jhallasha €186 fil-gimgħa, tista' tgħid kwazi daqs kemm jallega li jaqla' hu min-negozju. Il-qorti m'għandhiex dubju li ċ-ċifri li jsemmi l-konvenut m'humix mera tal-verità. Kif wara kollox hi d-dikjarazzjoni li għamel il-konvenut li n-negozju kien tah lit-tifel Johann.

«ċ. Porzjon art b'kejl ta' 79.3 metri kwadri fi Triq Għajn Qamar, Xagħra, Għawdex li giet akkwistata permezz ta' att ta' divizjoni tal-11 ta' Ottubru 2001 publikat min-nutar Dr Paul George Pisani, u fuq liema art il-konvenut bena

dar fejn mar igħix ma' wliedu. Il-fond hu Flat 2, Sant'Anglu Flats, Triq Għajn Qamar, Xagħra, Għawdex u l-perit tekniku għamel stima ta' €175,000. Taht dan il-fond hemm garaxx li skond il-perit tekniku għandu valur ta' €15,000.

«d. Mobbli fil-fond matrimonjali gew stmati mill-perit tekniku fis-somma ta' €4,500.

«e. Għodda u partijiet ta' vetturi li jinsabu gewwa *Small Boy Garage* gew stmati mill-perit tekniku Joseph Zammit fis-somma ta' €19,369. Għalkemm il-konvenut isostni li l-istima tinkludi għodda li kienet tal-konvenut qabel izzewweg, ma tressqux provi dwar dan. Inoltre, fir-rapport tal-perit tekniku ma jissemmiex il-forn li hemm fil-garaxx. Il-konvenut xehed li l-forn kien inxtara għall-prezz ta' €16,305.61. M'hemmx tagħrif dwar is-sena meta nxtara l-forn b'dan li l-qorti qegħda *arbitrio boni viri* tiffissa valur ta' €12,000. Sehem l-attriċi hu għalhekk ta' hmistax-il elf, sitt mija u erbgħa u tmenin euro (€15,684). Għal dak li għandu x'jaqsam mal-vettura *Mercedes* bin-numru WOW 101, zewg muturi u vettura *Escort*, il-qorti hi tal-fehma li l-attriċi ma gabitx provi sodisfaċenti dwarhom u għalhekk m'hijiex tal-fehma li tista' tinkludihom bhala parti mill-gid tal-komunjoni tal-akkwisti.

«f. Zwiemel tat-tigrija, *Pin Tjiv* u *Junior Commit*. Il-konvenut qal li tal-ewwel inbigħ filwaqt li *Junior Commit* tah b'xejn lil ċertu Mark għaliex kien wegħa'. Jidher li dan kollu sar mingħajr ma ntalab il-kunsens tal-attriċi, għalhekk m'għandhiex tigi m'cahnda milli tirċievi sehemha. Fin-nota li pprezentat l-attriċi ddikjarat li l-konvenut kien sid ta' nofs indiviz taz-ziemel *Pin Tjiv*. Il-veterinarju Dr Frank Galea li gie nkarigat biex jagħmel stima tagħhom, iddikjara li għandhom valur ta' €3,400. Għalkemm il-konvenut isostni li dawn m'għadhomx proprjetà tiegħu, il-qorti ser jagħmel il-kalkoli fuq l-istima li għamel il-veterinarju galadarba ma jirrizultax li t-trasferiment kien sar bil-kunsens tal-attriċi. Għalhekk sehem l-attriċi hu ta' €1,600.

«g. Dgħajsa. Il-konvenut isostni li jagħmel uzu minn dgħajsa li hi tar-raġel ta' ohtu u li m'huwiex proprjetarju ta' dgħajsa. It-tifel tal-kontendenti, Johann Vella, xehed: "Fis-sajf ahna nhobbu l-bahar, immorru Kemmuna. Immorru bid-dgħajsa tad-daddy. Il-papà għandu *speedboat*. Hi *capacity* hamsa (5) min-nies u għandha *outboard*, mutur wiehed. Is-sena l-ohra bdejna mmorru bl-*speedboat*."

Qabel konna mmorru b'dgħajsa ohra. Il-papà kien xtara dgħajsa". Madankollu f'dan ir-rigward il-qorti qiegħda tpaçi kwalsiasi ammont li jista' jkun dovut lill-attriçi ma' kwalsiasi ammont li seta thallas mill-konvenut qabel iz-zwieg bhala depozitu fir-rigward tax-xiri tal-art li fuqhom bena l-garaxxijiet minn fejn jahdem.

«Il-konvenut isostni li hemm dejn tal-komunjoni tal-akkwisti li ddeskrivih bhala:-

«a. €12,462 li ssellef mingħand huh Mario Vella. Fin-nota li pprezenta fid-9 ta' April 2008 m'hemm l-ebda riferenza għal dan l-allegat dejn. Madankollu jekk verament jezisti dan id-dejn, għandu jagħmel tajjeb għalih il-konvenut mill-qligħ tan-negozju li minnu l-attriçi ma rat xejn hlief għall-manteniment li kienet qiegħda tirçievi kull zahar.

«b. €11,130.35 li hu kont pendent. Dan is-self m'għandu x'jaqsam xejn mal-komunjoni tal-akkwisti. Fin-nota li pprezentat l-attriçi fil-15 ta' Frar 2008 fejn elenkat il-gid li jiffirma parti mill-komunjoni tal-akkwisti, in-negozju ma jissemmiex. Jidher li l-konvenut kien digà qiegħed jahdem għal rasu meta kien għadu guvni. Dan id-dejn jidher li hu relatat man-negozju u għalhekk għandu jagħmel tajjeb għalih il-konvenut.

«Għal dak li għandu x'jaqsam mal-penali ta' Lm10,000 li l-konvenut gie kundannat ihallas mill-Qorti tal-Magistrati (Għawdex) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, il-qorti tosserva li l-hlas kien dovut bhala piena għal reat u l-konvenut naqas milli jwettaq l-ordni li ngħatat mill-qorti fis-sentenza tad-19 ta' Gunju 1991. Mill-provi ma jirrizultax li l-attriçi kellha x'taqsam mal-izvilupp li sar u fil-fehma tal-qorti dan id-dejn ma għandux imur fuq il-komunjoni tal-akkwisti (artikolu 1327 tal-Kodiçi Ċivili). Dan apparti l-fatt li jirrizulta li l-bini sar qabel iz-zwieg u s-sentenza li ngħatat fid-19 ta' Gunju 1991 tgħid çar u tond li l-bini sar minn Victor Vella.

«Wara li l-qorti qieset iç-çirkostanzi partikolari ta' dan il-kaz u wara li tqis li illum m'għandhiex çertezza jekk il-konvenut huwiex f'posizzjoni finanzjarja li jhallas lil martu sehemha fi flus mill-immobbli li jinsabu fil-pussess tiegħu kif ukoll l-inçertezza dwar il-permess ta' zvilupp fir-rigward tal-garaxxijiet *Small Boy Garage*, ser tiddeçiedi b'dan il-mod:-

«i. Il-kirja tal-appartament numru 8, Blokk EB, taċ-Ċawla, Rabat, Għawdex bil-mobbli kollha fih ser jingħataw lill-attriċi. B'dan li l-konvenut għandu jedd għas-somma ta' €12,500 bhala sehemu.

«ii. Il-proprjetà *Small Boy Garage*, Triq Marsalforn, Xagħra, Għawdex tinbigħ b'irkant li jkun miftuh għall-offerti mill-pubbliku, u r-rikavat jinqasam bejn il-kontendenti f'shem ugwali. B'dan li l-konvenut ser jingħata l-opportunità li jhallas lil martu s-somma ta' hamsa u erbgħin elf euro (€45,000) sa mhux iktar tard mit-31 ta' Awwissu 2011, bhala sehemha mill-fond sabiex izomm din il-proprjetà u jsir proprjetarju assolut tagħha. Il-bejgħ b'liċitazzjoni isir kif jiskadi dan it-terminu, f'data u hin li jigu appuntati mill-qorti wara li ssir talba permezz ta' rikors. Għal finijiet tal-irkant l-istima tal-perit tekniku għandha tapplika.

«iii. Il-fond li jikkonsisti f'appartament numru 2, Sant'Anglu Flats, Triq Għajn Qamar, Xagħra, Għawdex u l-garaxx għandhom jinbigħu b'irkant li jkun miftuh għall-offerti mill-pubbliku u r-rikavat jinqasam bejn il-kontendenti f'shem ugwali. B'dan li l-konvenut ser jingħata l-opportunità li jhallas lil martu s-somma ta' hamsa u disgħajn elf euro (€95,000) sa mhux iktar tard mill-31 ta' Awwissu 2011, bhala sehemha mill-fond sabiex ikun jista' jzomm din il-proprjetà u b'hekk ikun proprjetarju assolut. Il-bejgħ b'liċitazzjoni jsir hekk kif jiskadi dan it-terminu, f'data u hin li jigu appuntati mill-qorti wara li ssir talba permezz ta' rikors. Fl-irkant ikun jista' joffri l-pubbliku.

«Għal dawn il-motivi l-qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi l-kawza billi:-

«1. Tiddikjara l-firda personali bejn il-partijiet minhabba li z-zwieg tkisser irrimedjabbilment kif ukoll minhabba ħtjiet attribwibbli liz-zewg partijiet kif spjegat fil-korp tas-sentenza.

«2. Tiddikjara terminata l-komunjoni tal-akkwisti.

«3. Tiddikjara li l-komunjoni tal-akkwisti tikkonsisti f'dawk l-ogetti dikjarati fil-korp tas-sentenza, u:-

«a) Tassenja lill-attriċi l-kirja tal-appartament EB, Flat 8, taċ-Ċawla Housing Estate, Victoria, Għawdex flimkien mal-mobbli kollha li jinsabu mill-għatba 'l gewwa.

«b) Tassenja lill-konvenut il-mobbli kollha li jinsabu fiz-zewg garaxxijiet minn fejn jopera n-negozju *Small Boy*

Garage, Xagħra, Għawdex u l-mobbli kollha li jinsabu fl-appartament numru 2, Sant'Anglu Flats, Triq Għajn Qamar, Xagħra, Għawdex. B'dan li l-konvenut għandu jhallas ekwiparazzjoni ta' tlett elef mija u erbgħa u tmenin euro (€3,184) biex tagħmel tajjeb għad-differenza bejn il-valur ta' sehemu fil-kirja tal-appartament li giet assenjata l-mara u l-valur tal-mobbli li hemm fil-garaxxijiet u li gew assenjati lilu.

«ċ) Tikkundanna lill-konvenut sabiex ihallas lill-attriċi s-somma ta' elf u sitt mitt euro (€1,600) bhala valur ta' sehemha miz-zwiemel *Pin Tjiv* u *Junior Commit*.

«d) Tordna li l-proprjetà minn fejn il-konvenut jopera *Small Boy Garage*, Triq Marsalforn, Xagħra, Għawdex tinbigħ b'irkant li jkun miftuh għall-pubbliku, u r-rikavat jinqasam bejn il-kontendenti f'sehem ugwali. Il-proprjetà għandha tinbiegħ bil-pussess battâl. B'dan li l-konvenut qiegħed jingħata l-opportunità li jhallas lil martu s-somma ta' ħamsa u erbgħin elf euro (€45,000) sa mhux iktar tard mit-31 ta' Awwissu 2011, bhala sehemha mill-fond sabiex izomm din il-proprjetà u b'hekk isir proprjetarju assolut. Il-bejgħ b'liċitazzjoni jsir kif jiskadi dan it-terminu jekk ikun għadu ma sarx il-hlas lill-attriċi, f'data u hin li jigu appuntati mill-qorti wara li ssir talba permezz ta' rikors. Għal finijiet tal-irkant l-istima tal-perit tekniku għandha tapplika. Kwalsiasi kontijiet relatati ma' servizzi li hemm f'din il-proprjetà għandu jagħmel tajjeb għalihom il-konvenut sad-data li l-fond jibqa' fil-pussess tiegħu. L-istess il-konvenut għandu jagħmel tajjeb għal kwalsiasi hlasijiet li jistgħu ikunu dovuti minhabba li l-bini m'huwiex kopert minn permiss ta' zvilupp.

«e) Tordna li l-proprjetà li tikkonsisti f'appartament numru 2, Sant'Anglu Flats, Triq Għajn Qamar, Xagħra, Għawdex u l-garaxx sottostanti għandhom jinbigħu f'irkant li jkun miftuh għall-pubbliku u r-rikavat jinqasam bejn il-kontendenti f'sehem ugwali. B'dan li l-konvenut qiegħed jingħata l-opportunità li jhallas lil martu s-somma ta' ħamsa u disgħin elf euro (€95,000) sa mhux iktar tard mill-31 ta' Awwissu 2011, ċifra li tirrifletti sehemha mill-fond sabiex ikun jista' jzomm din il-proprjetà u b'hekk ikun proprjetarju assolut tagħha. Il-bejgħ bl-irkant isir hekk kif jiskadi dan it-terminu u ma jkunx sar il-hlas lill-attriċi, f'data u hin li jigu appuntati mill-qorti wara li ssir talba permezz

ta' rikors. Kwalsiasi kontijiet relatati ma' servizzi li hemm f'din il-proprjeta għandu jagħmel tajjeb għalihom il-konvenut sad-data li l-fond jibqa' fil-pussess tiegħu.

«f) Tikkundanna lill-konvenut sabiex b'seħh mil-lum ihallas lill-attriċi s-somma ta' tliet mitt euro (€300) fix-xahar bhala kumpens sakemm isir il-bejgħ b'licitazzjoni tal-proprjeta li tinsab fi Triq Marsalforn, Xagħra, Għawdex jew sad-data li l-bini jitwaqqa' skond liema sseħh l-ewwel. Dan il-hlas qiegħed jingħata biex jagħmel tajjeb għal fatt li għalissa l-konvenut ser jibqa' fil-pussess tal-proprjeta u l-attriċi mhux ser tkun qiegħda tiehu xi benefiċċju. F'kaz li l-konvenut jagħzel li jhallas lill-attriċi s-somma ta' €45,000 kif dikjarat hawn fuq, b'seħh mid-data li tirċievi l-hlas ma jkunx dovut iktar il-hlas ta' tliet mitt euro (€300) fix-xahar.

«4. Tiċhad il-hames talba tal-attriċi.

«5. In forza tal-artikolu 51 tal-Kodiċi Ċivili, tapplika fil-konfront taz-zewg partijiet is-sanzjonijiet kontemplati fl-artikolu 48(1)(a) u (d) tal-Kodiċi Ċivili.

«6. Tastjeni milli tiddeċiedi dwar is-sitt talba peress li t-fal huma maġġorenni.

«7. Tastjeni milli tqis is-seba' talba peress li l-attriċi giet assenjata l-kirja tal-appartament numru 8, Blokk EB, taċ-Ċawla, Victoria, Għawdex.

«8. Tinnomina lin-nutar Anna Maria Mizzi sabiex tippubblika l-att relattiv relatat mal-kirja tal-appartament ġewwa Victoria, Għawdex u l-immobbli l-oħra fl-eventwalità li l-konvenut jagħzel li jzommhom għalih, jew xi wieħed minnhom, u jhallas lill-attriċi sehemha fi flus kif jingħad hawn fuq. Għal dan il-għan qiegħda tinnomina lil Dr Simone Grech bhala kuratur sabiex tidher għall-eventwali kontumaċi.

«Spejjeż kollha jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.»

3. B'rikors tat-2 ta' Marzu 2011 il-konvenut appella mit-tielet kap tas-sentenza dwar kif inqasmet il-komunjoni tal-akkwisti u kif ġew assenjati l-ishma, u mit-tmien kap. Il-konvenuta wieġbet fil-5 ta' April 2011 u fissret għala fil-fehma tagħha l-appell għandu jiġi miċħud.

4. L-aggravji tal-konvenut huma dawn:

5. L-ewwel aggravju huwa dwar l-istima tal-kirja li giet assenjata lill-attriċi, għax huwa tal-fehma illi l-ewwel qorti kien imissha qagħdet fuq l-istima tal-perit tekniku maħtur minnha. Dan l-aggravju ġie mfiesser hekk:

«... .. fl-ewwel lok l-esponenti ma jaqbilx mal-mod kif din l-onorabbli qorti rriduċiet l-istima magħmula mill-perit tekniku dwar il-kirja tal-fond numru tmienja (8) *Block EB, taċ-Ċawla Housing Estate*, Rabat Għawdex. Il-perit tekniku għamel stima ta' din il-proprietà fejn wasal għall-konklużjoni li din il-kirja hija ta' ħamsa u erbgħin elf euro (€45,000). L-ewwel onorabbli qorti *arbitro boni viri* irriduċiet dan il-valur għal ħamsa u għoxrin elf euro (€25,000). Dan bla ma tagħti l-ebda raġuni għalfejn ma qabltx mal-perit tekniku tagħha. Fil-fatt jidher illi din l-onorabbli qorti qablet mal-perit tekniku fir-rigward tal-istess tal-fondi l-oħra iżda għal xi raġuni mhix spjegata fil-korp tas-sentenza, ma qabltx miegħu fir-rigward ta' dan il-fond. Huwa risaput illi huwa dritt tal-qorti illi ma taqbilx u ma tadottax l-opinjoni tal-esperti tagħha. Iżda daqshekk ieħor huwa assodat fil-ġurisprudenza illi r-raġunijiet illi għandhom iwasslu l-qorti sabiex tiddipartixxi mill-opinjoni tal-esperti tagħha għandhom ikunu raġunijiet mhux legġeri, dawn ir-raġunijiet għandhom jissemmew fil-konsiderazzjonijiet tas-sentenza.»

6. Għandu jingħad qabel xejn illi ma huwix minnu illi l-ewwel qorti ma tatx raġunijiet għala ma qagħditx fuq il-fehma tal-espert; ir-raġunijiet li tat huma dawn:

«i. Il-kirja ngħatat mill-Gvern. Il-paragun li għamel il-perit tekniku hi ma' apartment li jinkera fuq is-suq fejn ma jeżistux restrizzjonijiet dwar kemm jithallas kera.

«ii. Fir-realtà l-konvenut m'huwix jikri dar sabiex igħix fiha. Jirriżulta li l-konvenut bena dar fuq art komuni fix-Xagħra u mar igħix fiha.

«iii. Ma tarax li kirja tista tiġi valutata permezz ta' kalkolu tal-qligħ li qiegħda tagħmel il-persuna li ser tibqa' tgawdi l-kirja meta paragunat mal-kirja li trid tħallas il-parti l-oħra kieku kellha tikri fond simili.»

7. L-istima tal-perit kienet maħduma fuq il-vantaġġ li matul is-snin jieħu kerrej li jkun kera b'kondizzjonijiet aktar vantaġġjużi minn dawk li ssib fis-suq. Din il-qorti taqbel mal-ewwel qorti illi, għalkemm dan il-metodu huwa "interessanti" u żżid tgħid illi huwa wkoll utli, madankollu ma jistax, waħdu, iservi bħala bażi ta' stima għar-raġuni illi b'dak il-metodu kirja magħmula b'kondizzjonijiet kurrenti tas-suq ma jkollha valur ta' xejn! Tassew illi din hija konsiderazzjoni li għandha żżid, mhux tnaqqas, il-valur

mogħti mill-perit. Min-naħa l-oħra trid tqis ukoll illi t-titolu ta' kerrej għandu limitazzjonijiet serji meta mqabbel ma' dak ta' sid għax il-kerrej ma jistax jagħmel alterazzjonijiet fil-proprjetà, ma jistax jittrasferixxi t-titolu u, fl-aħħar mill-aħħar, it-titolu tiegħu huwa wieħed li jista' jinħall.

8. Kollox ma' kollox, wara li qieset dawn il-fatturi kollha din il-qorti hija tal-fehma illi l-istima li għamlet l-ewwel qorti, għalkemm tista' forsi titqies x'aktarx konservattiva, kienet eżercizzju legittimu tad-diskrezzjoni fdata f'idejha u għalhekk ma għandhiex tiġi varjata. Dan l-aggravju huwa għalhekk miċħud.

9. It-tieni aggravju jolqot il-likwidazzjoni u l-qsim tal-komunjoni tal-akkwisti. Il-konvenut fisser dan l-aggravju hekk:

«... .. fit-tieni lok l-esponenti lanqas jaqbel mal-mod kif l-ewwel onorabbli qorti għażlet li tillikwida l-komunjoni tal-akkwisti. Il-bejgħ b'liċitazzjoni għandu jkun l-aħħar rimedju fiċ-ċirkostanzi. Hawnhekk *si tratta* ta' tliet fondi illi l-perit tahom stima wieħed ta' ħamsa u erbgħin elf euro (€45,000), l-ieħor ta' disgħin elf euro (€90,000) u t-tielet wieħed mija u disgħin elf euro (€190,000). Il-partijiet setgħu faċilment ġew assenjati l-proprjetajiet bil-parti illi jmissha l-fond illi jiswa mija u disgħin elf euro (€190,000) tkun tenuta toħroġ ekwiparazzjoni ta' nofs id-differenza. L-esponenti kien lest li jagħmel dan. L-ewwel onorabbli qorti ma qisitix illi bil-mod kif iddeċidiet illi għandha tiġi likwidata l-komunjoni tal-akkwisti kienet qed titfa' lin-nies u lil uliedhom barra fit-triq. Fil-każ tal-attribuci l-ewwel qorti għażlet illi tassenjalha l-proprjetà. Mhux hekk fil-każ tal-konvenut. Għalhekk huwa umilment sotttomess illi l-ewwel qorti kellha tassenja l-proprjetà, u mhux tordna l-bejgħ tagħha. Ma kien hemm xejn xi jzomm lill-ewwel qorti li tassenja wkoll il-bini tal-garaxx fi triq Marsalforn, Xagħra, Għawdex u d-dar lill-konvenut. Ovvjament dik il-parti li tirċievi l-aktar tħallas ekwipazzjom ġusta.»

10. L-attribuci wiegħbet hekk għal dan l-aggravju:

«... .. l-attur appellant iħossu aggravat ukoll mill-fatt illi l-ewwel onorabbli qorti għażlet li tordna l-bejgħ bil-liċitazzjoni tal-proprjetajiet kollha formanti l-komunjoni tal-akkwisti u jargumenta li dik kellha tkun l-aħħar rimedju fiċ-ċirkustanzi tal-każ. U infatti l-ewwel onorabbli qorti kien proprju hekk li għamlet: il-bejgħ bil-liċitazzjoni ħallietu

bħala l-aħħar rimedju u dan wara li tat il-possibilità lill-attur appellant sabiex jekk irid jixtri s-sehem ta' martu miż-żewġ fondi u *cioè* dak ta' fejn inbnew il-garaxxijiet u dak ta' fejn jabita hu. Fl-umli opinjoni tal-esponenti l-attur appellant ġie preferut minn l-ewwel onorabbili qorti għax hija tatu żewġ għażliet u *cioè* jew li jixtri s-sehem ta' martu miż-żewġ proprjetajiet (opportunità li ma ngħatatx lill-esponenti) jew inkella li jinbigħ kollox b'liċitazzjoni.»

11. Din il-qorti taqbel mal-attrici illi l-mod kif l-ewwel qorti qasmet il-komunjoni kien mhux biss eżerċizzju legittimu tad-diskrezzjoni tagħha iżda wkoll kien eżerċizzju ġust fiċ-ċirkostanzi. Il-qasma li jrid l-attur – li l-fond li jiswa mija u disgħin elf euro (€190,000) jitqiegħed f'sehem wieħed, u l-imħażen li jiswew disgħin elf euro (€90,000) u l-kirja li tiswa ħamsa u għoxrin elf euro (€25,000) jitqiegħdu fis-sehem l-ieħor li jiġi jiswa mija u ħmistax-elf euro (€115,000), flimkien ma' ekwiparazzjoni ta' sebgħa u tletin elf u ħames mitt euro (€37,500) – iġġib magħha diffikultajiet għaż-żewġ partijiet. Jekk l-ewwel sehem jingħata lill-konvenut u t-tieni sehem u l-ekwiparazzjoni jingħataw lill-attrici, dan iġib l-iżvantaġġ, min-naħa tal-attrici, li tiġi assenjata lilha proprjetà – l-imħażen – li għandha mnejn ikollha titwaqqa' għax inbniet mill-attur bi ksur tal-liġi, u, min-naħa tal-konvenut stess, illi ma jingħatax l-opportunità li tatu l-ewwel qorti illi jikseb għalih, bi prezz xieraq, il-post fejn jaħdem. Jekk l-ewwel sehem jingħata lill-attrici u t-tieni sehem u l-ekwiparazzjoni jingħataw lill-konvenut, dan iġib l-iżvantaġġ għall-attrici li jkollha toħroġ somma sostanzjali għall-ekwiparazzjoni meta jidher illi l-kondizzjoni finanzjarja tagħha ma tippermettilhiex li tagħmel dan.

12. Fiċ-ċirkostanzi, għalhekk, jidher illi l-kompromess li għamlet l-ewwel qorti kien wieħed tajjeb fiċ-ċirkostanzi u dan l-aggravju tal-konvenut huwa miċħud.

13. It-tielet aggravju jolqot il-kundanna tal-konvenut li jħallas lill-attrici tliet mitt euro (€300) fix-xahar sakemm jew jixtri sehem l-attrici mill-imħażen u jħallasha l-prezz, jew l-art tinbigħ b'liċitazzjoni, jew jitwaqqa' l-bini. Il-konvenut fisser dan l-aggravju hekk:

«... .. fit-tielet lok l-esponenti ma jaqbilx ma' dik il-parti tas-sentenza fejn ordnat illi l-konvenut għandu jħallas tliet mitt euro (€300) fix-xahar bħala kumpens sakemm isir il-

bejgħ b'liċitazzjoni jew sakemm il-bini jitwaqqa', skond liema sseħħ l-ewwel. Ġaladarba l-komunjoni tal-akkwisti ġiet xolta u ġaladarba ġie ordnat [bejgħ] b'liċitazzjoni l-attriċi ma baqgħalha l-ebda drittijiet fuq dan il-fond fis-sens illi ma hija qed tiġi priva minn ebda dritt peress illi l-attur qiegħed jagħmel użu minn dan il-fond. Bl-istess argument l-attriċi wkoll ġiet assenjata l-kirja tad-dar matrimonjali u għandha moħħha mistrieħ u qed tagħmel l-istess użu minn din id-dar. Min-naħa tiegħu l-konvenut irid iħabbell rasu fejn ser isib biex iwaqqaf il-*workshop* tiegħu. L-esponenti ma jistax jifhem kif il-qorti qalet li l-konvenut ser jibqa fil-pussess tal-proprjetà peress illi l-konvenut dati ċ-ċirkostanzi ser ikollu jfittex illi jarma n-negozju tiegħu banda ohra, u sabiex jagħmel dan żgur li mhux ser iħalli sal-aħħar ġurnata meta issir l-liċitazzjoni. L-esponenti jemmen illi ser tkun inġustizzja kemm-il darba huwa jiġi tenut jibqa' jħallas €300 fix-xahar, meta huwa jrid jaħseb biex jarma n-negozju tiegħu banda oħra, u jivvaka l-post. Min-naħa l-oħra dan ser ifisser ukoll illi jekk minħabba l-problemi (ta' żvilupp) attribbwati lil din il-proprjetà ma jkunx hemm offerenti fil-bejgħ b'liċitazzjoni, dan ifisser illi l-attur ikompli jħallas dawn it-tliet mitt euro (€300) *ad æternum*.»

14. Dan l-aggravju, fil-fehma tal-qorti, ma huwiex ġustifikat. Sakemm il-fond jibqa' f'idejn il-konvenut u dan ikompli jinqeda bih, il-konvenut ikun qiegħed jieħu vantaġġ minn proprjetà li għadha komuni, u għalhekk huwa xieraq illi lill-attriċi jagħtiha kumpens għall-użu li jkun qiegħed jagħmel minn hwejjigħa. Lanqas ma jiswa l-paragun li l-konvenut jagħmel mal-kirja li ġiet assenjata lill-attriċi, kemm għax l-attriċi jkollha tħallas il-kera biex tgawdi l-fond mikri u kif ukoll għax l-attur għa ngħata kumpens għal sehemu minn din il-kirja bit-tpaċija li saret bis-saħħa tal-kap 3.b tas-sentenza appellata.

15. Dan l-aggravju huwa għalhekk miċħud.

16. Fir-raba' aggravju tiegħu l-konvenut igħid illi ma għandux irodd lil martu n-nofs ta' kemm jiswew żewġt iżwiemel. Ikompli jgħid hekk:

«Dawn iż-żewġt iżwiemel ġew mixtrija u mibjugħa mill-ġdid wara illi l-attriċi kienet telqet mid-dar. [Il-]ftit flus illi l-konvenut daħħal minn dawn iż-żewġt iżwiemel ġew ikkunsmati minnu. Ma kienx ġust u lanqas legali li l-ewwel onorabbli qorti tordna l-istima ta' dawn iż-żewġt iżwiemel

f'idejn terzi fejn dawn iż-żwiemel biddlu l-idejn diversi drabi, tattribwixxi l-valur tagħhom illum b'mod illi l-konvenut irid iħallas nofs dawn il-valuri.»

17. L-attriċi wiegħbet illi ż-żwiemel inxtraw meta l-partijiet kienu għadhom flimkien, u kompliet tgħid hekk:

«Il-konvenut qatt ma messu bigħ dawn iż-żwiemel mingħajr il-kunsens ta' martu, proprju għaliex dawn jiformaw parti mill-komunjoni tal-akkwisti u inbigħu minn wara dahar l-attriċi u l-istima li giet provduta ta' dawn iż-żwiemel hija favorevoli għall-attur appellant u dana peress li "wara li biddlu diversi idejn" il-valur tagħhom tbaxxa seta' u mhux żdied!»

18. Mix-xieħda tal-konvenut stess jidher li għall-inqas wieħed miż-żwiemel xtrah meta l-partijiet kienu għadhom flimkien u, f'kull'każ, iż-żwiemel l-ieħor, ukoll jekk inxtara wara li kienu nfirdu *de facto*, inxtara meta kienet għadha fis-seħħ il-komunjoni tal-akkwisti. Barra minn hekk, il-konvenut stess xehed illi l-ewwel żwiemel kien "taħ" lil ħabib tiegħu u għalhekk ma huwiex minnu li bigħu biex ikun jista' jgħix minn fuq ir-rikavat.

19. Għalkemm mhux kull ma daħal fil-komunjoni u wara nbigh għandu jitqies għall-għanijiet tal-komunjoni, għax il-konsum għall-għajxien ta' wieħed jew oħra mill-partijiet huwa piż leġittimu tal-komunjoni, fil-każ tallum il-bejgħ taż-żwiemel ma jidhirx li sar għal dan il-għan għax jidher illi l-konvenut kellu dħul regolari u biżżejjed min-negozju tiegħu, u għalhekk ma kien hemm ebda ħtieġa urgenti għall-bejgħ ta' beni tal-komunjoni mingħajr il-kunsens tal-attriċi. Iżjed u iżjed ma kellux jingħata ż-żwiemel l-ieħor b'titolu gratuwitu lill-ħabib tal-konvenut.

20. Dan l-aggravju wkoll għalhekk ma huwiex ġustifikat u huwa miċħud.

21. Il-ħames aggravju huwa dwar id-dgħajsa illi l-valur tagħha gie paċjut ma' dak li kien ħareġ il-konvenut mill-beni parafernali tiegħu biex inxtraw beni tal-komunjoni. Dan l-aggravju gie mfiesser hekk:

«... .. fil-ħames lok tissemma wkoll *speedboat* jew dgħajsa. L-attriċi ma gabet l-ebda prova ta' din id-dgħajsa u l-uniku okkażjoni fejn din tissemma hi fejn it-tifel Johann Vella jgħid illi missieru għandu *speedboat* b'mutur *outboard* wieħed. Il-konvenut jgħid illi din l-*speedboat* hija ta' oħtu. Sonia Vella nfisha wkoll tammetti illi oħtu

għandha żewġ *speedboats*. Dan tagħmlu fin-nota ta' osservazzjonijiet tagħha meta tgħid "Għax oħtu għandha *speedboat oħra*". L-ewwel onorabbli qorti dehrilha illi kellha tpaċi l-valur ta' nofs din l-*speedboat* mal-ħlas li kien għamel fuq il-garaxx fi Triq Marsalforn, Xagħra, il-konvenut qabel iż-żwieġ illi kien jammonta għal erbat elef lira Maltin (Lm4,000). L-esponenti jidhirlu illi dan kollu huwa ingust għaliex fl-ewwel lok mhux minnu illi huwa għandu *speedboat* u t-tieni nett anke kieku għall-argument teżisti xi *speedboat* bħal dik illi għandha oħtu, żgur illi l-valur tagħha ma huwiex ta' tmient elef lira Maltin (Lm8,000).»

22. L-ewwel qorti waslet għall-konklużjoni illi l-konvenut tassew għandu din l-*speedboat* wara li qieset ix-xiehda partikolarment ta' wlied il-partijiet u din il-qorti hija tal-fehma illi ma ntweriet ebda raġuni tajba għala għandha b'xi mod tbiddel dan l-apprezzament ta' fatt li għamlet l-ewwel qorti. Ir-raġuni li ressaq il-konvenut – illi l-attriċi qalet illi oħt il-konvenut għandha *speedboat "oħra"* – xejn ma hija konklużiva għax ma tfissirx, kif jifhimha l-konvenut, illi oħtu għandha *speedboat* u *speedboat oħra*, iżda tfisser illi l-konvenut għandu *speedboat* u oħtu għandha "oħra".

23. Lanqas ma jista' jitqies f'dan l-istadju l-ilment dwar il-valur mogħti mill-ewwel qorti. Dwar dan il-konvenut kellu mezz ta' prova quddiem dik il-qorti u ma ntweriet ebda raġuni tajba għala din il-prova għandha ssir fl-istadju tal-appell.

24. Il-ħames aggravju huwa għalhekk miċħud.

25. L-aħħar aggravju huwa dwar id-dejn li l-konvenut għamel ma' ħuh Mario Vella u li l-ewwel qorti kienet tal-fehma illi ma għandux jitqies bħala dejn tal-komunjoni tal-akkwisti. Il-konvenut fisser dan l-aggravju hekk:

«... .. l-ewwel onorabbli qorti dehrilha illi ma kellhiex taqsam nofs is-self ta' tnax-il elf, erba' mija u tnejn u sittin euro (€12,462) illi l-konvenut issellef mingħand ħuh Mario Vella. Id-dokumenti esebiti jidhru li huma ġenwini għaliex anke fid-data ta' meta ġew preżentati l-persuna li għamlitha ta' xhud fuq l-istess dokumenti lanqas kien għadha fil-prattika privata. L-ewwel onorabbli qorti tgħid illi dan għandu jagħmel tajjeb għalih il-konvenut mill-qligħ tan-negozju li minnu l-attriċi ma rat xejn ħlief għall-

manteniment li kienet qiegħda tirċievi kull xahar. Jidher li l-ewwel onorabbli qorti ma għarfitx illi l-manteniment li kien qiegħed jagħti l-konvenut lill-attriċi kien wieħed kapriċċuż tenut kont tal-fatt illi fl-ewwel lok l-attriċi kienet qed tgħix ma' ħaddieħor u fit-tieni lok dan il-manteniment kien qiegħed imur merament sabiex jissodisfa l-vizzju tad-droga. *Di più* l-ewwel onorabbli qorti jirriżulta li ma apprezzatx il-fatt illi l-konvenut waħdu rnexxielu jrabbi lit-tliet uliedu mingħajr ma martu qatt ħarġet ċenteżmu ta' manteniment. Jidher illi meta l-qorti qalet li dan is-self għandu jiġi paċut mal-qligħ tan-negożju li minnu skond il-qorti l-attriċi ma ħadet xejn, dan kollu l-ewwel onorabbli qorti ma apprezzatux.»

26. L-attriċi wieġbet hekk:

«... .. l-añħar aggravju jittratta dwar il-fatt li l-ewwel onorabbli qorti ma qasmitx nofs is-self ta' tnax-il elf, erba' mija u tnejn u sittin euro (€12,462) li skont il-konvenut issellef mingħand ħuh Mario Vella, kif ukoll dak ta' ħdax-il elf mija u tletin euro u ħamsa u tletin ċenteżmu (€11,130.35). Wieħed ma jistax ma josservax kif:

«i. Nonostanti li l-iskrittura li ġiet esebita tirreferi għal dejn li sar fid-19 ta' April 2000, il-konvenut jonqos li jsemmi l-istess dejn fin-nota ġuramentata tiegħu, liema nota ġiet preżentata fid-9 ta' April 2008 u li fiha huwa elenka l-attiv u l-passiv tal-komunjonijoni;

«ii. Naqas li jipproduċi lil ħuh bħala xhud sabiex tiġi stabbilita l-veracità ta' dan id-dejn allegat, kif ukoll lir-rappreżentant tal-*ICS painting*;

«iii. Dawn id-dokumenti ġew preżentati fl-añħar seduta preċiżament fis-26 ta' Mejju 2010 u dan wara li l-istadju tal-provi kien magħluq, il-proċess kien immaturat u l-kawża miexja għas-sentenza;

«iv. Dan id-dejn sar minn wara dahar l-attriċi u mingħajr il-kunsens, konoxxjenza u l-approvazzjoni tagħha.

«Interessanti kif meta l-konvenut bigħ wara dahar l-attriċi huwa jippretendi li martu ma għandhiex tiġi kkompensata, waqt li meta huwa jiddejjien *ad insaputa* ta' martu huwa jippretendi li hija tassumi nofs id-dejn u dan ta' affarijiet li hija ma kellha xejn x'taqsam magħhom *stante* li kienu esklużivament konnessi man-negożju tiegħu. *Di più* huma għal kollox infondadi l-insinwazzjonijiet tal-attur appellant li

I-manteniment li kien qiegħed jagħti lil martu kien wieħed kapriċċuż. Li kieku kien għall-attur appellant, lil martu mhux biss qatilha bil-guħ iżda anke bid-daqqiet u kien għalhekk li l-ewwel onorabbli qorti għarfet l-atteggjament vjolenti ta' Victor Vella in segwitu għal liema nħarget ordni ta' protezzjoni fil-konfront ta' martu għal żmien tliet snin.»

27. Għandu jingħad illi għalkemm l-attriċi ssemmi wkoll id-dejn ta' ħdax-il elf, mija u tletin euro u ħamsa u tletin ċenteżmu (€11,130.35), l-aggravju tal-konvenut jolqot biss id-dejn ta' tnax-il elf, erba' mija u tnejn u sittin euro (€12,462) li jgħid illi ssellef mingħand ħuh Mario Vella.

28. L-ewwel qorti ma qisitx dan id-dejn bħala wieħed tal-komunjoni għal żewġ raġunijiet: l-ewwelnett għax kellha dubju dwar kemm dan id-dejn huwa ġenwin, għax “fin-nota li ppreżenta [l-konvenut] fid-9 ta' April 2008 m'hemm l-ebda riferenza għal dan l-allegat dejn”; u t-tieni għax kienet tal-fehma illi dan id-dejn “għandu jagħmel tajjeb għalih il-konvenut mill-qligħ tan-negozju li minnu l-attriċi ma rat xejn ħlief għall-manteniment li kienet qiegħda tirċievi kull xahar”.

29. Dwar jekk id-dejn huwiex ġenwin għandu jingħad illi l-ewwel qorti ma tat ebda deċiżjoni u ħalliet il-kwistjoni miftuħa għax kienet tal-fehma illi, għat-tieni raġuni msemmija fuq, id-dejn kellu f'kull każ iħallsu l-konvenut waħdu. Din il-qorti iżda ma taqbilx għal kollox ma' dan ir-raġunament. Hekk kif id-dħul min-negozju jidħol fil-komunjoni, hekk ukoll id-djun għandhom jidħlu fil-komunjoni. Dwar dan, l-argument tal-attriċi – illi l-konvenut jippretendi illi l-assi li kiseb waħdu ma jidħlux fil-komunjoni waqt illi d-djun li għamel waħdu jidħlu – idur kontrieha: jekk hija tippretendi, bir-raġun, illi l-assi miksuba matul iż-żwieġ jidħlu fil-komunjoni, hekk ukoll id-djun magħmula matul iż-żwieġ jidħlu fil-komunjoni. Lanqas ma huwa tajjeb l-argument illi mill-qligħ tan-negozju l-attriċi “ma rat xejn” ħlief il-manteniment. Sewwa josserva l-konvenut illi mill-qligħ tan-negozju għajjex mhux biss lill-nnifsu iżda wkoll lill-ulied tal-partijiet, barra milli kien iħallas il-manteniment lill-attriċi. Dawn kollha huma piżijiet legittimi tal-komunjoni.

30. Hemm ukoll l-argument, iżda, illi d-dejn sar mingħajr il-kunsens tal-attriċi u, billi self huwa att ta'

amministrazzjoni straordinarja¹, dak il-kunsens kien meħtieġ². Tassew illi l-art. 1324 tal-Kodiċi Ċivili jgħid illi atti normali ta' ġestjoni ta' negozju li tkun tqiegħda tmexxi parti waħda biss mill-miżżewġin jistgħu jsiru minn dik il-parti weħedha ukoll jekk, li kieku saru barra minn dak in-negozju, kienu jitqiesu bħala atti straordinarji. Fil-fehma tal-qorti, iżda, li tissellef tnax-il elf, erba' mija u tnejn u sittin euro (€12,462) ma jistax jitqies bħala "att normali ta' ġestjoni ta' negozju" għax huwa x'aktarx self ta' somma kapitali milli ta' somma meħtieġa għat-tmexxija ta' kuljum ta' negozju tad-daqs ta' dak ġestit mill-konvenut.

31. Huwa għal din ir-raġuni illi d-dejn inkwistjoni kien jeħtieġ il-kunsens tal-attriċi u għalhekk f'kull każ ma jidhrolx fil-komunjoni, u din il-qorti għalhekk taqbel mal-ewwel qorti illi ma huwiex meħtieġ illi tara jekk id-dejn huwiex ġenwin jew le.

32. Dan l-aggravju wkoll huwa għalhekk miċħud.

33. Il-qorti għalhekk tiċhad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata, b'dan iżda illi tiffissa d-data tas-27 ta' Lulju 2012 flok dik tal-31 ta' Awissu 2011 għall-għanijiet tal-kap 3(d) u (e) tas-sentenza appellata. Tikkonferma s-sentenza appellata wkoll fil-kap tal-ispejjeż, iżda l-ispejjeż tal-appell iħallashom il-konvenut.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

¹ Art. 1322(3)(f), Kod. Ċiv.

² Art. 1322(2), Kod. Ċiv.